

ΜΑΡΙΑ ΝΤΑΝΙΕΛΛΑ ΜΑΡΟΥΔΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου

Στοιχεία επικοινωνίας

Τμήμα Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Συγγρού 136, Αθήνα 176 71 Γραφείο Γ13 ΔΕΣΚΟΙ

Email: danmarouda@hotmail.com

Ενημέρωση για τα μαθήματα (Syllabus, Υλικό, άρθρα, Σημειώσεις στο

<http://danmarouda.blogspot.gr/> και στην e studies πλατφόρμα www.ekekdaad.org/moodle

Μαθήματα που διδάσκει

[Διεθνές Δίκαιο I, II](#) υποχρ.Γ' και Δ' Εξάμ. αντίστοιχα

[Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο](#) Ε' εξάμηνο -επιλογής

[Διεθνής Δικαιοσύνη](#), υποχρ.Η' εξάμηνο- συνδ.

Δικαιώματα του Ανθρώπου, Στ' εξάμηνο υποχρεωτικό, συνδ.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΔΕΣ

Ειδικά θέματα διεθνούς δικαίου (Χρήση βίας) και Διεθνής δικαιοσύνη, Α' εξάμ.

Διεθνές Ποινικό Δίκαιο (Α' εξάμηνο συνδιδασκαλία)

Διπλωματία Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Μειονοτήτων στην Ευρωπαϊκή Δικαιοταξία,

Διδασκαλία στο Μεταπτυχιακό ΠΑΝΤΕΙΟΥ –ΣΕΘΑ

Διεθνές Δίκαιο, Β' Εξάμηνο

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Μαρία -Ντανιέλλα Μαρούδα , είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου στο Τμήμα ΔΕΠΣ του Παντείου Πανεπιστημίου από το 2008 (Λέκτορας -Διορισμός ΦΕΚ Γ' 371/21.4.2008, Επίκουρη Καθηγήτρια ΦΕΚ Γ'290/11.3.2013), μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και Υπεύθυνη Τομέα Ανθρωπιστικού Δικαίου και Δράσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Εκπαίδευσης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κι Ανθρωπιστικής Δράσης (ΕΚΕΚΔΑΑΔ) του Παντείου , Δικηγόρος Αθηνών , Σύμβουλος ανθρωπιστικού δικαίου και προσφυγικού δικαίου του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού (μέλος εφορίας Κοινωνικής Πρόνοιας και Διεθνών Σχέσεων). Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (2009-2012), της Επιτροπής Πολιτογράφησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (2010-έως σήμερα), αλλά και της Διεθνούς Επιτροπής για τον Πανεπιστημιακό Διαγωνισμό Ανθρωπιστικού Δικαίου Jean Pictet.

Σπούδασε Νομικά στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (1995), έκανε Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Τμήμα ΔΕΣ , Παντείου Πανεπιστημίου (1997) και μαθήματα διεθνούς δικαίου LL.M στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Leiden στην Ολλανδία , ενώ πήρε Διδακτορικό Δίπλωμα Διεθνούς Δικαίου από το Τμήμα ΔΕΣ , Πάντειο Πανεπιστήμιο (2004). Έχει ολοκληρώσει Μεταδιδακτορική Έρευνα στην Ανθρωπιστική Δράση με υποτροφία του ΙΚΥ .

Προϋπηρεσία στη Διδασκαλία

Διδάσκει ως Διαλέκτης (χωρίς σχετική πρόσληψη) διεθνές δίκαιο και διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (διαλέξεις, σεμινάρια, εξ'άποστάσεως) από το 2000 στη Σχολή Εθνικής Άμυνας, αλλά και στη Σχολή Εθνικής Άμυνας, αλλά και σε στελέχη και εθελοντές του ΕΕΣ.

Έχει διδάξει, εκτός από το Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Κύπρου (Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Λευκωσία), στο Πανεπιστημίου Αιγαίου (Τμήμα Κοινωνιολογίας, Μυτιλήνη) και στο ΠΜΣ Διαχείριση Κρίσεων Υγείας - Επείγουσας Ιατρικής της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, (ανθρώπινα δικαιώματα, δεοντολογία, επείγουσα αντιμετώπιση μαζικών μεταναστευτικών ροών, ανθρωπιστικό δίκαιο και την ανθρωπιστική δράση). Συμμετέχει σε Προγράμματα Κινητικότητας Erasmus και έχει 5 Συμβόλαια Κινητικότητας Erasmus +.

Διδάσκει ως EMA Director στο Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Human Rights and Democratization του EIU –EMA Venice (2008-2011) και έχει το tutoring των masterini που φοιτούν περιοδικά στο β' Εξάμηνο στο ΠΜΣ Παντείου (2006-2015).

Διδάσκει σε Διεθνή Εντατικά Σεμινάρια ανθρωπιστικού και προσφυγικού δικαίου, με πιο σημαντικά το Course on International Humanitarian Law, Warsaw, Poland, (2007- 2011), που οργανώνει η International Committee of the Red Cross, αλλά και στο REACT Expert Course (Training of Experts in Rapid Cooperation and Assistance for Conflict Prevention Operations, Crisis Management and Post-Conflict Rehabilitation) που εκπαιδεύει στελέχη των Η.Ε., του ΟΑΣΕ και άλλων ανθρωπιστικών οργανώσεων (Μαδρίτη, 2011, 2012).

Διοργάνωση Θερινών Σχολείων Διαχείρισης Κρίσεων /Καταστροφών

Τον Αύγουστο 2012 και 2013 συνδιοργάνωσε το Erasmus Intensive Program Civil Protection and Humanitarian Action in the EU, σε Κρήτη και Ολυμπία αντίστοιχα, με συμμετοχή 5 Πανεπιστημίων. Τα πορίσματα καθώς και το Πρόγραμμα είναι υπό δημοσίευση (Civil Protection and Humanitarian Action in the EU –Training modules, Εκδ. Ι. Σιδέρη, 2015).

Ζήτημα Γερμανικών Επανορθώσεων

Εκπροσώπησε την Ελλάδα ως Σύμβουλος στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, στην υπόθεση Δικαστικές Ασυλίες του Κράτους, Γερμανία κατά Ιταλίας με Ελλάδα παρεμβαίνουσα (2011).

Προϋπηρεσία σε Εμπόλεμες Ζώνες σε Διεθνείς Οργανισμούς /Οργανώσεις

Διετέλεσε Αξιωματούχος Προστασίας (Protection Delegate) της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού στη Σρι Λάνκα (1997-1999), κι έχει συμμετάσχει σε αποστολές διεθνούς επιτήρησης εκλογικών και δημοκρατικών διαδικασιών ΟΑΣΕ και ΥΠΕΞ σε Αλβανία, Βοσνία – Ερζεγοβίνη (1996-1997), ενώ το 1996, δούλεψε στο Γραφείο Αθηνών της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (1996) συμβάλλοντας στην δημιουργία Δικτύου Δικηγόρων στα σημεία εισόδου – εξόδου της Ελλάδος, την οργάνωση σχετικών σεμιναρίων, καθώς και την τεκμηρίωση της νομολογίας γύρω από θέματα προσφύγων, συμβάλλοντας στην πρώτη έκδοση της Επετηρίδας Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών.

Εφαρμογή Διεθνούς Δικαίου στην Ελλάδα

Ως Επιστημονικός Συνεργάτης της Επιτροπής για την Εφαρμογή και Διάδοση του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου (2000-2005), ασχολήθηκε με την συμμόρφωση της Ελλάδας προς τις διεθνείς υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις ανθρωπιστικού δικαίου και την εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο. Ήταν μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας (ΥΠΕΞ) στην Προπαρασκευαστική Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου στη Νέα Υόρκη (2000-2002), αλλά και της Ομάδας Εργασίας της Διυπουργικής Επιτροπής Ανθρωπιστικού Δικαίου για την Επικύρωση του Καταστατικού Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΥΠΕΞ).

- Μέλος του ΔΣ (Ειδ. Γραμματέας) της Ελληνικής Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου (2011-13) και Διεθνών Σχέσεων και είναι μέλος της International Law Association (Hellenic Branch).

Ερευνητική Εμπειρία

Έρευνα στο ΕΚΕΚΔΑΑΔ (www.ekekdaad.org)

- Συντονισμός της ύλης των Τετραδίων Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Ανθρωπιστικής Δράσης, βλ. (http://des.panteion.gr/docs/ekekdaad_tetr_29_30_3_5_12.pdf)

- Έρευνα για την εφαρμογή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στην Ελλάδα, 2007-2014 (Βιβλίο Εκδόσεις Οστρια 2015)

- Mapping Humanitarian Crises /Παρατηρητήριο Ανθρωπιστικών Κρίσεων

- Humanitarian Actors' Profile

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Μονογραφίες- Αυτοτελείς μελέτες

1. Application of International Humanitarian Law in Greece, Report on Greece's Practice, 2000-2014, European Research Training Center on Human Rights and Humanitarian Action, (ΕΚΕΚΔΑΑΔ) OSTRIA Publishers, 2015 (με Σ. Κύρκο, Β. Σαράντη)
2. Περί του Ανθρωπιστικού Χώρου στον 21^ο αιώνα. Ανάδυση, Διαστάσεις, Νομικό πλαίσιο για μια αποτελεσματική και νόμιμη ανθρωπιστική δράση, Εκδ. Ι. Σιδέρη, 2012 (σ.410)
3. *Η διεθνής ευθύνη για παραβιάσεις του ανθρωπιστικού δικαίου τελούμενες σε ένοπλες συρράξεις. Η κρατική και ατομική ευθύνη σε κίνηση*, Διδακτορική Διατριβή υποβληθείσα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Σπουδές Διεθνούς Δικαίου, Νο1, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006 (σ.696)
4. *Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία και η εξέλιξη του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, ιδίως ως προς τα εγκλήματα πολέμου και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Ζητήματα Εφαρμογής τους σε συρράξεις μη διεθνούς χαρακτήρα*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2001 (σ. 280)
5. *Μέτρα Εφαρμογής του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου στην Ελλάδα*, Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2000 (σ. 185)

Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

6. [Ανθρωπιστικό Δίκαιο που εφαρμόζεται σε ένοπλες συρράξεις](#), Κεφάλαιο 26 στον τόμο Αντωνόπουλου Κ., Μαγκλιβέρα Κ., (επιμ.), *Δίκαιο Διεθνούς Κοινωνίας, Νομική Βιβλιοθήκη*, 2014 (50 σελ.)
7. [Πολεμικές επανορθώσεις στο σύγχρονο διεθνές δίκαιο. Η διεθνής πρακτική και η ελληνική περίπτωση. Μια σύνθεση κι ένας αναστοχασμός](#), (με Στ. Περράκη), στο, Περράκης Στ. (επιμ.), *Το ζήτημα των Γερμανικών Πολεμικών Επανορθώσεων στην Ελλάδα, Διεθνείς κι Εθνικές Διαστάσεις*, Εκδ. Α. Σιδέρη, 2011, σ. 23-110

Κώδικες και Συλλογές Κειμένων

8. *Ένοπλες Συρράξεις και Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο*, Κείμενα Διεθνούς Πρακτικής, τ.12, Εκδ. Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2001, (σ. 777) (με Σ. Περράκη)
9. *Ηνωμένα Έθνη, Κείμενα Διεθνούς Πρακτικής*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα –Κομοτηνή, 2007 (με Στ. Περράκη)

Επιμέλεια Τόμων

10. *Armed conflicts and International Humanitarian Law. 150 years after Solferino. Acquis and prospects*, Editions Bruylant-Sakkoulas, 2009 (with Prof. St. Perrakis)

Άρθρα σε Επιστημονικά Περιοδικά με κριτές

11. *Η διεθνής ποινική δικαιοσύνη 2011-2014: επισκόπηση των κυριότερων εξελίξεων*, *Ποινική Δικαιοσύνη*, 2015 (υπό έκδοση)
12. Δράση και αντίδραση των Ηνωμένων Εθνών στις παραβιάσεις διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και δικαιωμάτων του ανθρώπου στη διάρκεια ενόπλων συρράξεων στη μεταδιπολική περίοδο: από το Ιράκ (1991), στη Λιβύη (2011), τεύχος 52 Δικαιώματα του Ανθρώπου, 2013
13. [Le statut du Droit international humanitaire en Grèce : état de la la question](#), in : *Revue de droit militaire et de droit de la guerre*, 44 (2005), no. 3-4, pp. 102-107 (avec St. Perraki)
14. *Το Ειδικό Δικαστήριο για την Σιέρα Λεόνε: Ένα ιδιότυπο δικαστήριο για την εκδίκαση εγκλημάτων πολέμου κι εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας*, *Ποινική Δικαιοσύνη*, 10/2001, 1035-1045
15. *Η υποχρέωση ποινικής καταστολής των παραβιάσεων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου και η Ελληνική ποινική νομοθεσία*, *Δικαιώματα του Ανθρώπου*, 5/2000, 51-86

Έρευνα European Migration Network –ΙΑΙΣ -2013-2014

16. M. D. Marouda, E. Koutsouraki, T. Fouskas (2013) *Attracting Highly Qualified and Qualified Third-Country Nationals, EMN Focused Study 2013*. Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/attracting/11a_greece_attracting_highly_qualified_tncs_submission_en.pdf
17. Marouda M.D., Koutsouraki E., Saranti V., (2013) *Migrant access to social security and health care: Policies and practice in Greece, EMN Focused Study 2013*, Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University 2013, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/illegally-resident/11a.greece_national_report_social_security_en_version.pdf
18. M.D.Marouda, E.Koutsouraki, V.Saranti, and M.Rossidi, (2014), Annual Report 2013 on Migration and Asylum Policy in Greece for 2013, European Migration Network, 2014, Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/annual-policy/2013/12a_greece_annual_policy_report2013_en.pdf
19. M.D.Marouda, V. Saranti, E. Koutsouraki and M. Rossidi, "The use of Detention and Alternatives to Detention in the Context of Immigration Policies", EMN Focused Study, 2014, Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University, available at http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/12a_greece_emn_national_report_detention_alternatives_en.pdf
20. M.D. Marouda, V. Saranti, E. Koutsouraki and M. Rossidi, "Policies, Practices and data on unaccompanied minors in 2014", EMN Focused Study, 2014, Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University, available at http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/unaccompanied-minors/greece_national_report_uams_en.pdf

Μελέτες σε συλλογικούς τόμους με κριτές

21. *Jean Pictet Red Cross Principles as tools to secure access and the continued validity of state consent requirement*, in J. Grignon ed., *Tribute to Jean Pictet by the Jean Pictet*, Editions Yvons Blais, 2015
22. *Greece: Reflections from the Hellenic Legal Tradition*, in K. Agapiou-Josephides, J-P. Lehnens, M. Nowak and M. Suksi (eds.), *The First Fundamental Rights Documents*, Intersentia, 2015, (with Prof. St. Perrakis)
23. Το Πρωτόκολλο περί Αμνηστίας της Συνθήκης της Λωζάννης: Μια χαμένη ευκαιρία για την πρώτη δίωξη εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, Πρακτικά Συνεδρίου της Ένωσης Διεθνούς Δικαίου, Ελληνικό Τμήμα, 90 χρόνια από τη Συνθήκη της Λωζάννης, Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, 291-320
24. [The prosecution of genocide before National Courts: Law and Politics revisited](#), in A. Yotopoulos – Marangopoulos, Ph. Pazartzis (eds), *Le genocide revisite –Genocide revisited*, Ant.N. Sakkoulas – Bruylant, 2010, 93-123
25. [Application of International Humanitarian Law in Contemporary Armed Conflicts: is it simply a Question of Facts?](#), στο Perrakis St., Marouda M. (eds), *Armed conflicts and International Humanitarian Law. 150 years after Solferino. Acquis and prospects*, Editions Bruylant-Sakkoulas, 2009
26. [Οι προκλήσεις για την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου από τον πολλαπλασιασμό των διεθνών ποινικών δικαιοδοτικών θεσμών](#), στο Κούφα Κ., Παζαρτζή Φ. (επιμ.) *Η διεθνής ποινική δικαιοσύνη ως μηχανισμός επιβολής του διεθνούς δικαίου*, Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2007, 113-126
27. *Recent Decisions of international tribunals and other bodies*, I.I.R. Yearbook 2003-2004, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2005, pp. 295-326
28. [Grave breaches, war crimes, crimes against humanity and genocide in the Case Law of the two ad hoc Tribunals. Evolution and delimitation of notions](#), στο St. Perrakis (ed), *International Criminal Court: Towards a new humanitarian order*, Proceedings of Santorini International Conference, 14-17 September 2000, Ant. N. Sakkoulas Publishers, Athens-Komotini, 2002, 173-196
29. *The International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia: an institution of justice or an instrument of politics?* 9 *Defensor Pacis*, September 2001, 41-60